

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu 15 lipca 2014 r., skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej, Oddziałowi w Polsce, powód M. D., wniósł o zasądzenie:

1. kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2013 roku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznane cierpienia fizyczne i psychiczne, doznane w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 30 października 2012 roku;
2. kwoty 28.276,60 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby, na którą składają się:
 - a. kwota 10.226,60 zł - tytułem kosztów opieki i wyreki osób trzecich w okresie od 16 listopada 2012 roku do 7 stycznia 2013 roku - wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2013 roku do dnia zapłaty;
 - b. kwota 18.050 zł - tytułem kosztów opieki i wyreki osób trzecich w okresie od 8 stycznia 2013 roku do 31 października 2013 roku z ustawowymi odsetkami obliczanymi w następujący sposób:
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 lutego 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 marca 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 maja 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 lipca 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 września 2013 roku do dnia zapłaty;
 - od kwoty 1.805 zł od dnia 11 października 2013 roku do dnia zapłaty;
3. ustalenie odpowiedzialności pozwanego z za dalsze, mogące powstać w przyszłości skutki wypadku;
4. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (pozew k. 2-7)

W odpowiedzi na pozew, strona pozwana wniosła o odrzucenie pozwu, motywując powyższe brakiem zdolności sądowej. W przypadku zaś uznania, iż nie zachodzą podstawy do odrzucenia pozwu - o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub spisu kosztów w przypadku jego przedstawienia. (odpowiedź na pozew k. 30 - 36)

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2014 roku, Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o odrzucenie pozwu. Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 24 lutego 2015 roku, (postanowienie, k. 126, postanowienie SA w Łodzi, k.149)

Pismem z dnia 11 lutego 2016 roku pełnomocnik powoda rozszerzył żądanie pozwu w następujący sposób:

- 1) w zakresie **zadośćuczynienia** za doznaną krzywdę do kwoty **70.000 zł**, z ustawowymi odsetkami:

a. od kwoty 50.000 zł od dnia 15 marca 2013 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

b. od kwoty 20.000 zł od dnia doręczenia pozwanemu pisma zawierającego rozszerzenie powództwa do dnia zapłaty.

2) w zakresie **skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby** z tytułu kosztów opieki i wyřęki osób trzecich w okresie od dnia 17 listopada 2013 r. do dnia 31 stycznia 2016 r. do kwoty **39.562 zł**, obejmującej:

a. kwotę 10.226,60 zł (za okres od 16 listopada 2012 roku do 7 stycznia 2013 roku) z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2013 roku do dnia zapłaty;

b. kwotę 18.050 zł (za okres od 8 stycznia 2013 roku do 31 października 2013 roku), z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 1.805 zł od dnia 11 lutego 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1.805 zł od dnia 11 marca 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1805 zł od dnia 11 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1.805 zł od dnia 11 maja 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1.805 zł od dnia 11 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1.805 zł od dnia 11 lipca 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1.805 zł od dnia 11 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1.805 zł od dnia 11 września 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 1805 zł od dnia 11 października 2013 r. do dnia zapłaty;

c. kwotę 11.286 zł (za okres od 16 listopada 2013 roku do 16 stycznia 2016 roku) z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 418 zł od dnia 17 listopada 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 marca 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 maja 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 lipca 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 września 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418 zł od dnia 17 października 2014 r. do dnia zapłaty;

- od kwoty 418 zł od dnia 17 listopada 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 lutego 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 marca 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 maja 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 czerwca 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 lipca 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 września 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 października 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 listopada 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 418,00 zł od dnia 17 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

Nadto powód wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kwoty z tytułu **renty na zwiększone potrzeby**, w postaci kosztów opieki i wyreki osób trzecich, kwoty po **418 zł miesięcznie**, płatnej z góry do dnia 10-go każdego miesiąca od początku od lutego 2016 r. poczynając, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie obliczonymi od dnia wymagalności raty, której pozwany płatności uchybił oraz o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za dalsze, mogące powstać w przyszłości skutki wypadku. (pismo procesowe powoda, z dnia 11.02.2016 r., k.220-224)

Pismem z dnia 20 października 2016 roku, powód rozszerzył żądanie pozwu w zakresie **zadośćuczynienia** do kwoty **90.000 zł**, wraz ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 50.000 zł od dnia 15 marca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 20.000 zł, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu pisma pełnomocnika powoda z dnia 11 lutego 2016 r., zawierającego rozszerzenie powództwa do dnia zapłaty;
- od kwoty 20.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia pozwanemu pisma z 20 października 2016 roku, zawierającego rozszerzenie powództwa do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie – M. D. podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. (pismo procesowe powoda z dnia 20 października 2016 roku – k. 254-256)

Sąd Okręgowy usta lił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 października 2012 r. w m. S., woj. (...), doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym poszkodowany został M. D.. Powód jadąc do S., spostrzegł machającą do niego na poboczu kobietę, której samochód zsunął się do

rowu. Powód zatrzymał się aby udzielić kobiecie pomocy, stanął pomiędzy autami i założył linkę do holowania. W tym czasie A. O., kierująca samochodem marki D. o nr rej. (...), straciła panowanie nad kierowanym pojazdem i przodem uderzyła w przód stojącego na lewym poboczu pojazdu powoda (marki O. (...)), który to pojazd przemieścił się do tyłu i uderzył w stojącego za nim M. D., który został dociśnięty do tyłu pojazdu O. (...), który stał na poboczu drogi za pojazdem O. (...). (okoliczności bezsporne; notatka urzędowa, k. 1 załączonych akt II K 1810/12; kserokopia wyroku - k. 9, zeznania powoda – e-protokół, k. 166, adnotacja - 00:01:24, 00:13, 42, k.164, w zw. z 00:11:41, k. 314, e-protokół, k. 316)

Bezpośrednio z miejsca wypadku, M. D. został przewieziony karetką pogotowia do Wojewódzkiego Szpitala (...) w Z.. U powoda rozpoznano wieloodłamkowe złamanie lewego talerza biodrowego, wieloodłamkowe złamanie kolumny przedniej panewki lewego stawu biodrowego, obustronne złamanie gałęzi górnych obu kości łonowych oraz złamanie gałęzi lewej dolnej. W dniu 5 listopada 2012 roku powód przeszedł zabieg operacyjny otwartej repozycji miednicy, z zespoleniem dwoma płytkami LCP. Powód został wypisany do domu w dniu 16 listopada 2011 r., z zaleceniem fotelowo – łóżkowego trybu życia, oraz kontroli w Oddziale (...) w dniu 7 stycznia 2013 roku. (karta informacyjna (...) w Z. – k. 11-12)

Po powrocie ze szpitala, przez okres trzech miesięcy, powód leżał w łóżku. W tymże okresie powód, wymagał pomocy i opieki rodziny w codziennych czynnościach, korzystał z pampersów (łącznie używał ich przez okres 6-ciu miesięcy), przyjmował leki przeciwbólowe. Po 3-ech miesiącach od wypadku, powód został uniesiony na łóżku, a po 5 – ciu, był już w stanie usiąść. Pół roku od wypadku, powód poruszał się na zakupionym specjalnie do tego celu wózku inwalidzkim, następnie korzystał z zakupionego chodzika oraz kul. Po upływie półtora roku od wypadku, powód poruszał się już tylko o jednej kuli. Obecnie porusza się o lasce. (zeznania powoda – e-protokół, k. 166, adnotacja - 00:01:24, 00:01:34, 00:04:28, 00:15:49, k.164, w zw. z 00:11:41, k. 314, e-protokół, k. 316, oraz e-protokół, k. 166, adnotacja – 00:11:41, k.314v)

Powód uczęszczał na rehabilitację. Przez 3 miesiące zajęcia odbywały się 3 razy w tygodniu. Po tym okresie, z racji poprawy sprawności, powód zmniejszył częstotliwość wizyt rehabilitanta. Jedna wizyta stanowi koszt ok. 30-40 złotych. (zeznania powoda – e-protokół, k. 166, adnotacja - 00:01:24, k.164, w zw. z 00:11:41, k. 314, e-protokół, k. 316)

Lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dniu 20 lutego 2013 r. orzekł, iż istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego względem powoda. Powód otrzymywał zasiłek rehabilitacyjny przez rok, następnie otrzymał rentę. (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 14, zeznania powoda, e-protokół 00:09:12, k. 166, adnotacja – 00:09:12, w zw. z 00:11:41, k. 314, e-protokół, k. 316)

W maju 2015 roku u powoda rozpoznano przepuklinę pachwinową skośną prawostronną. Z tejże przyczyny od dnia 2 lipca 2015 roku do dnia 3 lipca 2015 roku M. D. przebywał w Oddziale (...) (...) w Z., gdzie przeszedł zabieg operacyjny. Przy wypisie zalecono powodowi zmianę opatrunku oraz zakaz dźwigania ciężarów przez okres 3 miesięcy. (zeznania powoda – e-protokół, k. 166, adnotacja - 00:01:24, k.164, w zw. z 00:11:41, k. 314, e-protokół, k. 316)

Przed wypadkiem powód leczył się w poradni rehabilitacyjnej z powodu dolegliwości bólowych kręgosłupa L-S – skoliozy, z tego powodu jeździł także na naciąganie kręgosłupa do znachora. Przed wypadkiem powód zażywał leki na ciśnienie, nie mógł dźwigać od 2-3 kg. Po wypadku z dnia 30 października 2012 roku powód od 16 kwietnia 2013 roku rozpoczął ponownie leczenie w ww. poradni. (historia choroby – k. 175-176, zeznania powoda – e-protokół, k. 166, adnotacja - 00:01:24, k.164, w zw. z 00:11:41, k. 314, e-protokół, k. 316)

Z punktu widzenia ortopedii, na skutek wypadku z dnia 30 października 2012 roku, powód doznał złamania miednicy typu Malgaigne. Aktualnie u powoda mają miejsce przetrwale dolegliwości związane z uszkodzeniem dwóch stawów: krzyżowo – biodrowego i biodrowego lewego.

Cierpienia fizyczne powoda związane z przedmiotowym wypadkiem były bardzo duże w okresie pierwszych 2 miesięcy od wypadku – co było spowodowane bólem towarzyszącym skomplikowanemu złamaniu, niedogodnościami towarzyszącymi unieruchomieniu w pozycji leżącej.

Trwały uszczerbek na zdrowiu, oceniany w aspekcie urazów ortopedycznych wynosi 30% wg pkt 96 b Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r..

Leczenie ortopedyczne powoda zostało zakończone. Leczenie rehabilitacyjne nie rokuje istotnej poprawy, nie mniej jednak powód winien wykonywać we własnym zakresie ćwiczenia utrzymujące możliwie duży zakres ruchów w stawie biodrowym lewym oraz ćwiczenia wzmacniające mięśnie prostowniki kolana i stopy lewej.

Za uzasadnione w świetle doznanych w wypadku urazów ortopedycznych należy uznać wydatki poniesione na zakup poduszki przeciwoleżynowej oraz zakup olejków i maści na problemy skórne (np. Sudocrem).

Powód, z powodu utrudnień lokomocyjnych, wymagał pomocy osób trzecich w wymiarze 5 godzin dziennie przez okres pierwszych trzech miesięcy po wypadku, 3 godziny dziennie w kolejnych trzech miesiącach, a następnie w wymiarze 2-óch godzin dziennie - przez okres 1 roku. Obecnie powód wymaga pomocy i opieki innych osób, przez ok. 1 godziny dziennie.

Wypadek spowodował u powoda istotne kalectwo oraz niezdolność do pracy. U powoda może dojść do rozwoju zmian zwyrodnieniowych w uszkodzonym w wyniku wypadku lewym stawie biodrowym.

Obecny stan ortopedyczny powoda jest wyłącznie skutkiem wypadku z dnia 30 października 2012 roku. (pisemna opinia biegłego J. F., k. 205-206).

Oceniając stan powoda **pod kątem dolegliwości neurologicznych**, należy stwierdzić, iż na skutek нефизиologicznego chodu przy pomocy kul łokciowych, a następnie laski (co było konieczne, w związku z przebytymi w wypadku urazami kostnymi) - doznał on nasilenia się zespołu korzeniowego z odcinka L/S kręgosłupa. Występujące wcześniej u powoda zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa L/S, skrzywienia boczne i guzki Schmorla powodowały niewielkie okresowo występujące i krótkotrwałe dolegliwości bólowe tego odcina kręgosłupa.

Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda, oceniany z uwzględnieniem wcześniejszych zmian kręgosłupa L/S wynosi 10%, wg. pkt 94c Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r.

Zakres cierpień fizycznych i psychicznych powoda, w związku z dolegliwościami neurologicznymi należy ocenić jako średniego stopnia.

Rokowania na przyszłość powoda nie są pomyślne – M. D. nigdy nie odzyska dawnej sprawności. Powód do końca życia będzie musiał się poruszać przy pomocy laski, w związku z czym będą u niego szybciej narastały zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa i w przyszłości spowodują nasilenie dolegliwości bólowych kręgosłupa L/S. (pisemna opinia biegłego J. B., k. 182-185)

Ściśle chirurgiczne, trwałe następstwa urazu u powoda, na tle dużego urazu ortopedycznego, którego doznał w dniu 30 października 2012 roku są znikome. Niewielkie krwiaki przestrzeni pozaotrzewnowej i jamy otrzewnej, wykazane w badaniu TK miednicy z dnia wypadku, nie wymagały działań chirurgicznych, a jedynie obserwacji klinicznej. Ogólnie pojmowane stłuczenie jamy brzusznej i jej narządów, do którego dojść musiało w wyniku działania energii kinetycznej podczas wypadku, nie pozostawia śladu w terażniejszym stanie zdrowia powoda. Nie wpłynęły na jego codzienne funkcjonowanie. Powód nie doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu z przyczyn strictly chirurgicznych.

Zakres cierpień fizycznych oceniany w tymże aspekcie był całkowicie nieznaczący.

Rokowania co do ogólnego stanu zdrowia powoda w przyszłości, w odniesieniu do następstw ściśle chirurgicznych urazu są dobre.

Z punktu widzenia chirurgii nie można nakreślić prostego związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy obrażeniami, jakie poniósł powód na skutek wypadku, a wytworzeniem się u niego przepuklin i następczym działaniem – prowadzeniem operacji. (pisemna opinia biegłego chirurga P. M. – k. 259 – 262)

Z punktu widzenia psychiatrii, M. D., ma objawy zaburzeń depresyjnych, uwarunkowanych reaktywnie. Stan zdrowia psychicznego powoda jest skutkiem przeżytego urazu oraz bieżąco doznawanych skutków somatycznych wypadku.

Długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda z tego tytułu wynosi 10%, wg pkt 10a Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r.

Cierpienia psychiczne powoda, w początkowym okresie były znacznie nasilone, co ściśle wiązało się z ówczesną sytuacją życiową i doznawanym cierpieniem fizycznym. Obecnie utrzymują się na umiarkowanym poziomie.

Powód wymaga stosowania leków przeciwdepresyjnych, na poprawę nastroju. Szacowany koszt leczenia stanowi wydatek rzędu 30 zł (większość leków jest refundowana).

Powrót do stanu zdrowia sprzed wypadku nie jest możliwy. (pisemna opinia biegłej E. W., k. 234-236; pisemna opinia uzupełniająca, k.280-281; ustna opinia uzupełniająca, e-protokół, k. 316, adnotacja – 00:01:19, k.313v; 00:07:27, k.314)

Przed wypadkiem, powód był sprawny, pracował jako ogrodnik, aktywnie uprawiał sport – biegał, pływał, jeździł na nartach. Obecnie nie może sobie pozwolić na odwiedziny rodziny czy uczestnictwo w uroczystościach rodzinnych - długotrwałe siedzenie sprawia mu ból. (zeznania powoda – e-protokół, k. 166, adnotacja - 00:01:24, k.164, w zw. z 00:11:41, k. 314, e-protokół, k. 316)

Powód w dalszym ciągu pozostaje pod opieką lekarza ortopedy. Uczęszcza również na rehabilitację – jest zawożony przez żonę lub syna. Zajęcia z rehabilitantem odbywają się dwa razy do roku po 10 dni. (zeznania powoda, e-protokół, k. 316, adnotacja 00:11:41, k.314-314v, 00:19:15, k. 314v – 315)

Powód mieszka z żoną oraz rodziną córki (córka, wnuczkiem i zięciem). Żona powoda jest niepełnosprawna, posiada rentę rolniczą w wysokości 790 złotych miesięcznie. Po zdarzeniu na potrzeby powoda składali się wszyscy członkowie rodziny. (zeznania powoda – e-protokół, k. 166, adnotacja - 00:01:24, k.164, w zw. z 00:11:41, k. 314, e-protokół, k. 316; oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym powoda – k. 20)

Powód nadal odczuwa skutki wypadku, nie jest sprawny psychicznie ani fizycznie. Zażywa leki na ciśnienie, na zrastanie się kości oraz silne leki przeciwbólowe. Nadto powód zażywa także leki na dnę moczanową. Miesięczny koszt leków powoda waha się w kwotach od 70 do 100 złotych miesięcznie. Powód ponosi koszty dojazdów na wizyty do ortopedy ze Z., a nadto koszty rehabilitacji w S. (2 razy w roku po 10 dni). (zeznania powoda – k. 314 - 314 verte e-protokół - 00:11:41)

Wobec sprawcy wypadku toczyło się postępowanie karne, w ramach którego A. O. przyznała się do popełnienia czynu wypełniającego dyspozycję art. 177 § 1 k.k., i złożyła zeznania. Wyrokiem z dnia 12 lutego 2013 r. wydanym w sprawie II K 1810/12 Sąd Rejonowy w Zgierzu warunkowo umorzył postępowania, w stosunku do podejrzanej, na okres 1 roku próby, a nadto zobowiązał A. O. do częściowego naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. D. kwoty 500 zł. (wyrok SR w Zgierzu z dnia 12.02.2013 r., k.57 załączonych akt II K 1810/12)

Sprawcy wypadku posiadała obowiązkowe ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. Poszkodowany, pismem z dnia 24 stycznia 2013 roku, zgłosił ubezpieczycielowi szkodę i wezwał go do dobrowolnej zapłaty należnego mu świadczenia.

Decyzją z dnia 15 marca 2013 roku, pozwany przyznał powodowi bezsporną część świadczenia, w wysokości 20.000 zł. W sumie, w toku postępowania likwidacyjnego pozwana wypłaciła powodowi łącznie 36.163,40 zł, z czego: 31.000

zł tytułem zadośćuczynienia, 123,40 zł jako zwrot kosztów leczenia, 5.040 zł tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich. (bezsporne; wezwanie do zapłaty - k. 15-17, decyzja o przyznaniu kwoty bezspornej, k.88, decyzja - k. 18)

Stawka odpłatności za usługi opiekuńcze w dni powszednie na terenie Ł. od lipca 2009 roku do czerwca 2011 roku wynosiła 9,50 zł/ godzinę, zaś od lipca 2013 r. wynosi 11 zł/godz. (pismo PKPS z dnia 31.08.2015 r., k.225).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów, opinii biegłych sądowych, jak również zeznań powoda.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, podnieść należy, że proces leczenia powoda, jak również charakter doznanych przez niego urazów, wynikał z przedłożonej dokumentacji medycznej. Dokumentacja ta oraz badania przedmiotowe powoda były podstawą do sformułowania przez biegłych sądowych lekarzy opinii na temat stanu jego zdrowia po wypadku i udzielania odpowiedzi na pytania objęte tezami dowodowymi postanowienia. Biegli lekarze ocenili i opisali stan zdrowia M. D. oraz zakres jego zwiększonych potrzeb, pozostających w związku przyczynowym z następstwami urazu doznanego na skutek wypadku.

Wydane przez biegłych lekarzy opinie Sąd uznał za rzetelne i wyjaśniające wszystkie, konieczne do rozstrzygnięcia sprawy, kwestie. Zostały one wykonane zgodnie z tezami dowodowymi, w oparciu o analizę akt sprawy, zaś wszelkie, zgłaszane przez strony wątpliwości zostały wyjaśnione w opiniach uzupełniających.

Biegli ocenili procentowy uszczerbek na zdrowiu w oparciu o załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. Nr 234, poz. 1974).

W sumie, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda, ustalony łącznie, w oparciu o wszystkie powołane dowody z opinii biegłych sądowych, wyniósł 50 % (30% według biegłego ortopedy, 10% za biegłym neurologiem, 10% - za biegłym psychiatrą, przy czym uszczerbek oszacowany przez biegłego psychiatrę został określony jako długotrwały, a więc przemijający.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Na podstawie art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Odpowiedzialność pozwanego wynika z ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152). Zgodnie z art. 34 ust. 1 wskazanej ustawy z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Stosownie do art. 35 ustawy, ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu.

Sprawca wypadku ponosi odpowiedzialność za skutki tego wypadku na podstawie art. 436 k.c. w związku z art. 435 k.c.

W granicach odpowiedzialności sprawcy szkody za szkodę odpowiada pozwany Zakład (...).

W analizowanym stanie faktycznym nie ulega wątpliwości, że w następstwie opisanego wypadku komunikacyjnego, powód poniósł szkodę. Pozwany ubezpieczyciel co do zasady nie kwestionował zasady swojej odpowiedzialności za skutki przedmiotowego wypadku, czemu dał wyraz, dokonując w ramach postępowania likwidacyjnego wypłaty bezspornej części dochodzonego świadczenia.

Podstawę zasądzenia **zadośćuczynienia** stanowi przepis art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., w myśl których, w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te które mogą powstać w przyszłości. Ma w swej istocie ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć. Dzięki niemu winna zostać przywrócona równowaga, zachwiana wskutek popełnienia przez sprawcę czynu niedozwolonego. Ma ono charakter całościowy i winno stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość. Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy, w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości, czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną, o tyle w danych okolicznościach odpowiednią, by mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną. Nie ma natomiast podstaw do uwzględnienia żądania w takiej wysokości, by przyznana kwota stanowiła ponadto, ze względu na swoją wysokość, represję majątkową (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73).

Przy określeniu wysokości zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, że wskutek wypadku powód doznał zarówno cierpienia fizycznych, jak i psychicznych. Cierpienia fizyczne powoda (najbardziej intensywne w okresie ok. 2-óch miesięcy po wypadku, obecnie średniego stopnia), spowodowane były w głównej mierze dolegliwościami bólowymi związanymi z doznaniem w wypadku złamaniem, a także niedogodnościami procesu rekonwalescencji, w tym koniecznością unieruchomienia ciała w pozycji leżącej. Cierpienia psychiczne powoda - znacznie nasilone w początkowym okresie, a obecnie na umiarkowanym poziomie – wiązały ze znacznym obniżeniem sprawności fizycznej, unieruchomieniem, pogorszeniem sytuacji życiowej oraz dolegliwościami bólowymi.

Nie bez znaczenia, dla oceny krzywdy powoda, pozostają przy tym rokowania na przyszłość, które w świetle opinii biegłych ortopedy, neurologa i psychiatry nie są pomyślne. Wypadek spowodował u M. D. istotne kalectwo oraz niezdolność do pracy. Powód już nigdy nie wróci do stanu sprzed wypadku, nigdy nie odzyska dawnej sprawności. Do końca życia będzie musiał poruszać się przy pomocy laski, wymuszona zaś urazem postawa ciała, może w rezultacie przyspieszyć powstanie u niego zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa na odcinku lędźwiowo – krzyżowym.

Z drugiej jednak strony, Sąd miał na względzie, że nie wszystkie dolegliwości z jakimi w powód borykał się – są bezpośrednim skutkiem zdarzenia z 30 października 2011 roku. Ujawnione w 2015 roku przepukliny – pachwinowa i pępkowa, pozostają bez związku z urazami doznanymi w 2011 roku.

Bez wpływu na ocenę wysokości należnego powodowi zadośćuczynienia nie może pozostać również wielkość uszczerbku na zdrowiu związanego z przebytymi urazami. Biegli ortopeda i neurolog, w zakresie swoich specjalności ocenili trwałe uszczerbek powoda na poziomie 40%, zaś psychiatra na poziomie 10% - jednocześnie wskazując, że w tym aspekcie ma on charakter jedynie długotrwały.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd uznał, że odpowiednią wartością zadośćuczynienia będzie kwota **101.000 zł**. Skoro pozwany, w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił poszkodowanemu, z tego tytułu, kwotę 31.000 zł, Sąd zasądził dodatkowo kwotę **70.000 zł**. Ustalona przez Sąd wielkość zadośćuczynienia jest adekwatna do odniesionych przez powoda obrażeń, długości okresu unieruchomienia i związanych z tym dolegliwości fizycznych

i psychicznych, a nadto uwzględnia jego istotę, która polega na zapewnieniu pokrzywdzonemu satysfakcji przez dostarczenie określonej kwoty pieniężnej z przeznaczeniem na konsumpcję dóbr materialnych i duchowych. Z w/w względów powództwo z zakresie pozostałej żądanej przez powoda kwoty zadośćuczynienia, Sąd oddalił.

Żądanie odsetek od w/w kwoty było uzasadnione na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c., dlatego też Sąd zasądził odsetki ustawowe od kwoty 50.000 zł, zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 15 marca 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku (wobec zmiany brzmienia art. 481 k.p.c.), do dnia zapłaty. Od kwoty 20.000 zł, Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 8 lutego 2016 roku (tj. od daty nadania pisma zawierającego rozszerzenie powództwa pełnomocnikowi strony przeciwnej) do dnia zapłaty.

Zgodnie z przepisem art. 444 §2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej **renty**. Z ważnych powodów Sąd może na żądanie poszkodowanego przyznać mu zamiast renty lub jej części odszkodowanie jednorazowe (art. 447 k.c.).

Renta z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu do stanu sprzed wyrządzenia szkody. Tu wyrównuje się koszty stałej opieki pielęgniarstwa, odpowiedniego wyżywienia, koszty stałych konsultacji medycznych i lekarstw. Przyznanie renty z tego tytułu nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki.

Odnosnie żądania renty, Sąd uznał za celowe posłużenie się normą art. 322 k.p.c. Zgodnie z powołanym przepisem, jeżeli w sprawie o naprawienie szkody Sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Powód dochodził kwoty 10.226, 60 zł, tytułem skapitalizowanej renty za okres od 17 listopada 2012 roku do 7 stycznia 2013 roku; kwoty 18.050 zł tytułem skapitalizowanej renty za okres od 8 stycznia 2013 roku do 31 października 2013 roku, kwoty 11.286 zł, tytułem skapitalizowanej renty za okres od 16 listopada 2013 roku, do 16 stycznia 2016 roku oraz kwoty po 418 zł miesięcznie od lutego 2016 roku na przyszłość. Na żądania powoda składały się koszty opieki, jakie poniósł w w/w okresach czasu, w związku z dolegliwościami powstałymi na skutek wypadku.

Niewątpliwie żądanie pozwu w tym zakresie jest uzasadnione co do zasady. Powód bowiem, we wskazanych okresach, w związku z doznanymi na skutek wypadku dolegliwościami, wymagał pomocy i opieki w codziennych czynnościach – co znajduje również potwierdzenie w opinii biegłego ortopedy.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w okresie od wyjścia ze szpitala, tj. od dnia 16 listopada 2012 roku, a do dnia wizyty kontrolnej w szpitalu tj. do 7 stycznia 2013 roku, M. D. pozostawał unieruchomiony w pozycji leżącej, bowiem dochodził do siebie po zabiegu repozycji miednicy. Reżim łóżkowy właściwy w przypadku gojenia złamania miednicy niewątpliwie wpływa na aktywność życiową człowieka, uniemożliwiając jego funkcjonowanie na dotychczasowym poziomie. Pomoc osób bliskich – w każdych, nawet najmniej istotnych czynnościach – jest wówczas nie tyle nieoceniona, co konieczna. Dlatego też Sąd, uznał, iż w tym okresie powód wymagał całodobowej opieki.

Uwzględniając niesporne stawki wynagrodzenia opiekunek społecznych za jedną godzinę pracy, uznać należy, że koszty opieki nad powodem, w tymże okresie wyniosły ok. 15.390 zł (7,5 tygodnia x 5 dni roboczych x 24 h x 9,50 zł/h + 7,5 tygodnia x 2 dni wolne x 24h x 19 zł/h, tj. 8.550 zł + 6.840 zł = 15.390 zł). Skoro pozwany, w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił poszkodowanemu, z tytułu kosztów opieki kwotę 5'040 zł, należało przyznać powodowi z tego tytułu 10.350 zł. Mając jednak na względzie treść art. 321 § 1 k.p.c, Sąd zasądził na rzecz powoda żadaną w pozwie kwotę **10.226,60 zł**.

Wraz ze stopniową poprawą stanu ogólnego, zakres pomocy osób trzecich stopniowo zmniejszał się. Powód zaczął siadać, korzystać z wózka inwalidzkiego oraz chodzika. Sąd, w oparciu o art. 322 kpc, stanął na stanowisku, iż w okresie od 8 stycznia 2013 roku do 31 października 2013 roku, powód wymagał pomocy i opieki osób trzecich w wymiarze 5 godzin dziennie. Przy uwzględnieniu w/w stawek wynagrodzenia opiekunek społecznych za jedną godzinę pracy, należało zatem uznać, że koszt opieki nad powodem stanowił wydatek rządu 1.805 zł miesięcznie ($/22 \text{ dni robocze} \times 5 \text{ h} \times 9,50 \text{ zł} + /8 \text{ dni świątecznych} \times 5 \text{ h} \times 19 \text{ zł} = 1.045 \text{ zł} + 760 \text{ zł} = 1.805 \text{ zł}$). Tym samym, Sąd stanął na stanowisku, że w okresie objętym żądaniem (10 miesięcy) roszczenie powoda jest uzasadnione do kwoty **18.050 zł** ($10 \text{ msc} \times 1.805 \text{ zł} = 18.050 \text{ zł}$).

W zakresie renty za okres czasu od 16 listopada 2013 roku do 16 stycznia 2016 roku (a więc 27 miesięcy), Sąd uwzględnił w całości żądanie pozwu (po modyfikacji), zszadzając na rzecz powoda, z tytułu kosztów opieki - kwotę 11.286 zł. We wskazanym okresie czasu, powód w dalszym ciągu wymagał bowiem pomocy i opieki bliskich w wykonywaniu podstawowych czynności życia codziennego. Uraz spowodował u powoda znacznie ograniczenia lokomocyjne, stwarzające trudności w codziennym funkcjonowaniu. Z biegiem czasu, stają się one niewątpliwie mniej dolegliwe, nie mniej jednak mają charakter trwały - powrót powoda do dawnej sprawności jest w zasadzie niemożliwy. W oparciu o opinie biegłego ortopedy, mając na względzie treść art. 322 kpc, Sąd stanął na stanowisku, iż w okresie objętym żądaniem, pomoc osób bliskich była uzasadniona w wymiarze 1 godziny dziennie. Uwzględniając stawki wynagrodzenia (...) Komitetu Pomocy (...) za 1 godzinę usług opiekuńczych w dni powszednie (11 zł) i świąteczne (22 zł) w wyżej wymienionym okresie, koszty opieki nad powodem wyniosły 418 zł miesięcznie ($22 \text{ dni robocze} \times 1 \text{ h/dziennie} \times 11 \text{ zł/h}$, tj. 242 zł oraz $8 \text{ dni świątecznych} \times 1 \text{ h/dziennie} \times 22 \text{ zł}$, tj. 175 zł; łącznie 418zł/msc).

A zatem w okresie objętym żądaniem (27 miesięcy) roszczenie powoda jest uzasadnione do kwoty **11.286 zł** ($27 \text{ msc} \times 418 \text{ zł} = 11.286 \text{ zł}$).

W ramach zwiększonych potrzeb wywołanych skutkami wypadku z dnia 30 października 2012 roku, uwzględnionych przez Sąd w ramach **renty na zwiększone potrzeby od lutego 2016 na przyszłość** znalazły się koszty sprawowania opieki nad powodem przez osoby trzecie w wymiarze 1 godziny dziennie. Jak wynika bowiem z opinii biegłego ortopedy i neurologa, powód w dalszym ciągu wymaga pomocy i opieki w codziennych czynnościach - wypadek spowodował u powoda istotne kalectwo, M. D. nigdy nie odzyska sprawności sprzed wypadku, do końca życia będzie musiał poruszać się przy pomocy laski. Wiąże się z wydatkiem rządu **418 zł miesięcznie** ($22 \text{ dni robocze} \times 1 \text{ h/dziennie} \times 11 \text{ zł/h}$, tj. 242 zł oraz $8 \text{ dni świątecznych} \times 1 \text{ h/dziennie} \times 22 \text{ zł}$, tj. 175 zł; łącznie 418zł/msc).

Uwzględniając żądanie powoda, Sąd zasądził z omawianego tytułu kwotę po **418 zł miesięcznie** począwszy od miesiąca lutego 2016 roku na przyszłość.

Odsetki od zasądzonej skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od 16 listopada 2012 roku do 7 stycznia 2013 roku, w kwocie 10.226,60 zł., Sąd zasądził zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 15 marca 2013 roku do dnia zapłaty.

Odsetki ustawowe od zasądzonej skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby za okres od 8 stycznia 2013 roku do 31 października 2013 roku, w kwocie 18.050 zł., oraz za okres od 16 listopada 2013 roku do 16 stycznia 2016 roku, Sąd zasądził zgodnie z żądaniem strony powodowej, uwzględniając terminy wymagalności poszczególnych rat renty, składających się na zasądzone świadczenie.

Raty renty zasądzonej od lutego 2016 roku na przyszłość stają się wymagalne sukcesywnie, stąd odsetki od uchybienia terminu płatności każdej z nich.

W ocenie sądu na uwzględnienie zasługuje również żądanie ustalenia odpowiedzialności strony pozwanej w przyszłości. Należy mieć na uwadze, że powód do chwili obecnej odczuwa konsekwencje wypadku z października 2012 roku. Nadto, z opinii biegłych sądowych wynika, że rokowania na przyszłość, co do stanu zdrowia powoda są nie są pomyślne – M. D. nigdy nie odzyska dawnej sprawności. Dlatego też, z racji tego, iż nie jest obecnie możliwe

ustalenie, czy i jakie skutki wypadku, nie objęte przedmiotem niniejszego sporu, mogą się ujawnić w przyszłości, należało uznać istnienie po stronie powoda interesu prawnego w ustaleniu odpowiedzialności strony pozwanej za następstwa zdarzenia, jakie mogą ujawnić się w przyszłości i na podstawie art. 189 k.p.c. orzec jak w pkt 4. wyroku.

W toku procesu, w związku ze zwolnieniem powoda od kosztów sądowych w całości powstały nieuiszczone koszty sądowe, obejmujące: opłatę sądową od pozwu oraz od rozszerzonej części powództwa (łącznie 134.578 zł) oraz wydatki na poczet wynagrodzenia biegłych sądowych, w łącznej kwocie 3.067,44 zł, tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Łodzi. Sąd obciążył strony kosztami proporcjonalnie do uwzględnionego i oddalonego powództwa, stosownie do dyspozycji art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398 z późniejszymi zmianami), co odpowiada kwocie 1.000 zł, z tytułu nieopłaconego powództwa oraz kwocie 460,12 zł, z tytułu zwrotu części wydatków, których obowiązek poniesienia spoczywa powodzie, jako stronie, która przegrała w 15% (przyznane świadczenia, wyniosły łącznie: 114.578 zł, zaś suma roszczeń, wyniosła 134.578 zł) oraz kwocie 5.728,90 zł z tytułu nieopłaconego powództwa oraz kwocie 2.607,32 zł z tytułu zwrotu części wydatków, obciążających pozwanego, który przegrał w 85%.

Sąd, dokonując stosunkowego rozliczenia kosztów zastępstwa procesowego, na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.060 zł.